

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Concept bezuinigingspakket 2011-2014

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

De leden van de raad van de
gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon 7620/7629

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 10.2279198

Datum - **3 JUN 2010** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij ontvangt u de bezuinigingsvoorstellen 2011-2014. Deze brief ontvangt u tegelijk met onze voorjaarsbrief. Daarin informeren wij u onder andere over de actuele financiële positie van de gemeente, op grond waarvan wij tot de conclusie zijn gekomen dat we in de komende collegeperiode in totaal ruim 42,6 miljoen euro moeten bezuinigen.

De bezuinigingsvoorstellen in deze brief met bijlagen ontvangt u nu ter eerste bespreking. We zullen ze ook bespreken met betrokkenen in de organisatie en in de stad. Na de zomer bieden we u de voorstellen ter besluitvorming aan.

Bij de keuze en invulling van de bezuinigingsvoorstellen hebben we ons laten leiden door de volgende uitgangspunten.

- Zoveel mogelijk bezuinigen - en lasten verlagen - door als gemeentelijke organisatie efficiënter te werken.
- Voordeel behalen via financieel-technische aanpassingen en maatregelen.
- Het voorzieningenniveau voor de stadjes op peil houden voor degenen die het echt nodig hebben.
- Een beperkte en evenwichtige lastenverzwaring, in samenhang met lastenverlichting door een meer dienstverlenende organisatie.

Deze uitgangspunten hebben we gehanteerd in de volgorde zoals ze hier staan. We hebben dus eerst gekeken naar wat we zelf kunnen besparen, pas daarna wat we aan de burgers kunnen vragen.

Het bezuinigingspakket bestaat uit vier onderdelen:

- 1) Bezuinigingen op en in de eigen organisatie.
- 2) Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad.
- 3) Financieel-technische maatregelen.
- 4) Verhoging van de gemeentelijke inkomsten.

1) Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

De noodzaak tot bezuinigen dwingt ons nadrukkelijk te kijken naar de eigen organisatie. We grijpen deze gelegenheid aan om niet alleen te onderzoeken wat efficiënter kan, maar vooral ook hoe het beter kan. Beter voor de burgers (kwaliteit van dienstverlening) en beter voor de medewerkers (ontwikkelingsgericht personeelsbeleid). In totaal denken we voor circa 19,5 miljoen euro te kunnen bezuinigen op de eigen organisatie¹. Dit bedrag is de optelling van:

• Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies	7,1
• Efficiëncymaatregelen	
- voor interne gemeentelijk werkprocessen	3,4
- voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken	0,7
• Verbeteren bedrijfsvoering en versobering personele voorzieningen	7,1
• Besparen op/door dienstverlening extern	1,2

Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies

Om efficiënter en integraler te werken, is het nodig de organisatiestructuur aan te passen. Het huidige dienstenmodel bouwen we om naar een meer op de burger gerichte organisatievorm. We willen de ondersteunende functies op het gebied van bedrijfsvoering concentreren. We verwachten dat we daarmee efficiënter en beter kunnen werken. Daarnaast gaan we de verschillende taken op het gebied van zorg, maatschappelijke ontwikkeling, beheer openbare ruimte en wijkgericht werken (elk afzonderlijk) onder één aansturing brengen. Voor de zomer zullen we hierover nadere voorstellen doen. Daarop vooruitlopend hebben we in de voorliggende bezuinigingvoorstellen de opbrengsten van de beoogde verandering opgenomen.

Efficiëncymaatregelen (intern en extern)

Naast het concentreren of samenvoegen van activiteiten kunnen we ook veel van de bestaande werkprocessen efficiënter uitvoeren. Zonder dat dit het voorzieningenniveau van de stad raakt, verwachten we circa 3,4 miljoen euro te kunnen besparen. Ook kunnen we een aantal taken die

---

¹ Dit bedrag is iets lager dan aangegeven in het collegeprogramma. Dit komt door een gewijzigde ordening van de voorstellen.

we samen met externe partners doen goedkoper uitvoeren. Dat levert circa 0,7 miljoen euro op.

Bedrijfsvoering en personele voorzieningen

We kunnen besparen op de inkoop van goederen en diensten. Ook vinden we het passend om in tijden van bezuinigingen minder uit te geven aan 'tertiaire' arbeidsvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld afdelingsuitjes, fitness en kantines. Opgeteld leveren deze maatregelen 7,1 miljoen euro op.

Besparen op/door dienstverlening extern

Deze rubriek bevat o.a. een aantal besparingen op diensten door derden en op diensten die we gezamenlijk met andere partijen verrichten (Brandweer en GGD) en die we efficiënter willen doen. We kunnen zo 1,2 miljoen euro besparen.

2) Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

De grootste bijdrage aan het totale bezuinigingsbedrag denken we te kunnen vinden in de eigen organisatie. Maar we ontkomen er niet aan om ook te bezuinigen op de voorzieningen in de stad. In totaal bezuinigen we 6,1 miljoen euro op voorzieningen. We zijn ons ervan bewust dat dit stevige - onaangename - gevolgen kan hebben voor de stadjes die er gebruik van maken. Bij onze keuzes was ons uitgangspunt dat we de voorzieningen voor de stadjes die het echt nodig hebben op peil houden. Waar we op voorzieningen bezuinigen, doen we dat meestal door ze soberder uit te voeren, minder subsidie te geven, of ze alleen nog bestemd te laten zijn voor de mensen die tot de doelgroep behoren. Voor enkele voorzieningen schrappen we de subsidie volledig. Eén daarvan is het schoolzwemmen. Voor kinderen voor wie zwemles hierdoor in gevaar komt, creëren we een alternatieve voorziening.

3) Financieel/technische maatregelen

Het financieel technische pakket bevat circa 10,6 miljoen aan maatregelen. Het grootste deel hiervan (circa 3,4 miljoen) betreft het verlengen van afschrijvingstermijnen voor apparatuur en gebouwen en het inboeken van een reële restwaarde voor gebouwen. Een tweede grotere post betreft het overschot WMO-budget (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). De afgelopen jaren bleef er structureel geld over van het WMO-budget. Dit overschot (1,9 miljoen euro) gaan we structureel inboeken. Mocht dit tot ontoelaatbare effecten in de uitvoering van de WMO leiden, dan zullen we alternatieve maatregelen bedenken. Als derde noemen we hier het ISV (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Op dit budget was jaarlijks sprake van vrijval. Het is

daarom ons voornemen om, in deze collegeperiode, jaarlijks 2,5 miljoen euro van het ISV-budget incidenteel te bestemmen voor fysieke projecten, waarmee we gemeentelijk geld vrij spelen.

4) Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

Om onze ambities uit te kunnen voeren, is het ook noodzakelijk de eigen inkomsten te verhogen.

Het vorige college kwam tot de conclusie dat een verhoging van de OZB-opbrengst met 5 miljoen euro aanvaardbaar zou zijn. We kiezen er voor om de verhoging te beperken tot 4 miljoen euro, omdat we ook rekening willen houden met mogelijke rijksbezuinigingen die de burgers en bedrijven raken.

De efficiencymaatregelen binnen de eigen organisatie leiden tot lagere tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolrechten. Dit effect telt op tot circa 1,3 miljoen euro.

De OZB-verhoging in combinatie met de lagere tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolrechten leiden zodoende tot een overall lastenstijging van 2,7 miljoen euro. De gemiddelde jaarlijkse woonlasten per inwoner stijgen hierdoor per saldo met 3 euro. Dit is 2 euro minder dan we in het collegeprogramma aankondigden.

Tot slot verhogen we enkele tarieven voor gemeentelijke producten en diensten, wat in totaal 2,3 miljoen euro oplevert. Met zo'n 2 miljoen hiervan maken we onze dienstverlening meer kostendekkend.

Formatiereductie

In de uitwerking (zie bijlage) van de hierboven beschreven hoofdlijnen, geven we per maatregel een indicatie van de formatiereductie. Voor een aantal maatregelen kunnen we dat nog niet, omdat dit afhankelijk is van de verdere uitwerking van het voorstel. We schatten de totale formatiereductie tussen de 100 en 150 fte's.

Ons uitgangspunt is de formatiereductie te realiseren zonder gedwongen ontslagen. Wij verwachten dat een deel van de beoogde reductie gerealiseerd kan worden door natuurlijk verloop; de komende jaren zullen veel 'babyboomers' met pensioen gaan. Maar er zullen ook medewerkers zijn voor wie we ander werk moeten vinden.

In het proces van organisatieontwikkeling gaan wij vanzelfsprekend zorgvuldig te werk, maar het is nadrukkelijk ook onze bedoeling vlot

resultaten te boeken. In de Voorjaarsbrief gaan we uitvoeriger in om onze doelen en aanpak van de organisatieontwikkeling.

Modernisering personeelsbeleid

We willen de veranderingen in de organisatie aangrijpen om ons personeelsbeleid te moderniseren. We willen werk maken van goed werkgeverschap voor ons huidige personeel en toekomstige generaties. Dat doen we door:

- 'Binden en boeien' van zittende en nieuwe medewerkers, door het faciliteren van de ontwikkeling van medewerkers.
- Bevorderen van mobiliteit.
- Een nieuw sociaal convenant met de vakorganisaties sluiten over modern werkgeverschap, waarbij het bieden van werkzekerheid, carrièreperspectief en een goede balans tussen werk en privé verankerd wordt.
- Blijvend beschikbaar zijn als opdrachtgever voor stages en werk/leerplekken.
- De komende periode als grote werkgever bijdragen aan het imago van Groningen als stad waar werk is voor jong talent.

Vervolgstappen

Besluitvorming over de bezuinigingen

Begin juni hebben wij ons voorstel voor de invulling van het Bezuinigingspakket 2011-2014 gepresenteerd aan onze medewerkers en de pers. Ook belanghebbende derden en de adviesorganen zijn door ons geïnformeerd.

Uw raad kan de bezuinigingsvoorstellen in een eerste ronde bespreken bij het Voorjaarsdebat. In de periode daarna willen we onze voorstellen ook bespreken met betrokken adviesorganen en andere direct betrokkenen. Na ontvangst van alle reacties willen we dan na de zomer onze meer definitieve voorstellen aan uw raad voorleggen. Daarbij zullen we uw raad ook informeren over de ontvangen reacties.

Vaststelling van de bezuinigingsmaatregelen 2011-2014 door uw raad kan dan bij de begrotingsbehandeling in november, of mogelijk al in oktober.

Verwerking in de begroting 2011

We stellen voor het totaalbedrag van de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen 2011 in de begroting 2011 als stelpost op te nemen. Na definitieve vaststelling van de bezuinigingsvoorstellen door uw raad worden de maatregelen die per 2011 worden ingevoerd, dan met een begrotingswijziging toegerekend aan de betreffende programma's en deelprogramma's.

In de begroting 2011 zullen we in de beleidstoelichting per programma de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen inhoudelijk nader toelichten. De bezuinigingsvoorstellen worden ook opgenomen in de financiële samenvatting per programma.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Samenvatting; keuze per zoekrichting Concernbezuinigingen 2011-2014

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
	Bezuinigingen op en in de eigen organisatie	35,3 + pm	7.115	15	1.115	3.025	2.960
1	Concentreren/ uniformeren ondersteunende afdelingen	32,6	2.800	0	350	850	1.600
1.1	P&O functie		650				
1.2	besparingen financiële functie		1.000				
1.3	Besparingen DIV-functie		200				
1.4	Communicatie functie		650				
1.5	Juridische functie		300				
2	Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer	pm	1.000	150	600	250	
3	Organisatieontwikkeling	pm	3.000	500	1.500	1.000	
4	Vorming van de directe stadstoezicht	pm	185		75	110	
4.1	Overlappende taakgebieden		110				
4.2	Vergunningen		75				
5	Overige samenvoeging afdelingen	2,7	130	15	115		
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib		15				
5.2	Loket Beheer en verkeer		50				
5.3	Samenvoeging afdelingen DIA en Bestuursdienst		65				

	Efficiency (intern)	35,6 + pm	3.355	655	905	1.520	275
6	Efficiency personeel en loonkosten	4,5 + pm	1.885	230	155	600	900
6.1	Uitstroom oud/ instroom jong personeel		1.000				
6.2	Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool		500				
6.3	Efficiency uitvoerende taken P&O		50				
6.4	Minder papieren salarisstroken		10				
6.5	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130				
6.6	Personeelsreductie: Vacaturruimte		195				
7	Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen	-	1.000	250	250	250	250
8	Sturen op autonome uitstroom	15,0	525		175	175	175
9	Efficiency Bedrijfsvoering	5,1	600	25	25	550	0
9.1	vermindere aantal kantoorwerkplekken		150				

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (Indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
9.2	verminderen aantal telefoontoestellen		100				
9.3	Bedrijfsvoering RO/EZ		150				
9.4	Vermindering aantal werkplekken / CIO		100				
9.5	Minder secretariele ondersteuning		100				
10	taakstellende bezuiniging i-functie	2,5	200			100	100
11	Anders financieren programma Schoon, heel en veilig	pm	340		90	90	100
12	Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK	4,0	280			450	250
13	Verlaging concernbijdrage aan de DSW		700		500	500	
14	Efficiencytaakstelling RO/EZ	pm	1.000		100	105	
15	Overige efficiency maatregelen	pm	205				
15.1	Buitendienst Geografische Informatievoorziening		55				
15.2	bureau Woonwagenzaken		50				
15.3	Effectievere inzet personeel Muziekschool		50				
15.4	Samenvoeging Kunstencentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting		50				
16	Minder wethouders	2,5	320	110	210		
17	Griffie	2,0	400	100	100	200	
18	Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen		-4.100	-400	-700	-1.500	-1.500
18.1	Bedrijfsvoering risico		-500				
18.2	Correctie lvm wegdek		-3.600				

Efficiency (extern)		6,3 + pm	-	-	525	200
19	Overdracht vastgoed management aan corporaties	2,0	160		160	
20	Uitbesteding bezwaar en beroep	1,7	115		115	
21	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR	0,2	50		50	
22	Martiniplaza / SB/OP	pm	200		200	
23	Uitbesteden ombudsfunctie	2,4	200			200

Bedrijfsvoering & personele voorzieningen		4,3 + pm	7.160	2.395	2.375	1.255	1.135
24	Versobering inkoop goederen en dienstverlening	pm	3.500	400	1.000	1.000	1.100
25	Minder Interne dienstverlening P&O gerelateerd		300	260		40	
25.1	Onttrekking resterend deel budget 'Regeling WGA'		260				

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (Indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
25.2	bedrijfsvoering MD:Personeel in balans		40				
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	4,3 + pm	3.060	1.435	1.375	215	35
27	Programma BOSS		300	300			

	Dienstverlening (extern)	-	1.190	250	390	300	250
28	Minder gebruik Gezinsbode		150		150		
29	Verkleinen concernbudget onvoorziën		200	200			
30	Brandweer: duikploeg	pm	500		150	150	200
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG	pm	300	50	50	150	50
32	GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG	pm	40		40		

Totaal Organisatie			81,5	19.545	3.315	4.785	6.625	4.820
---------------------------	--	--	-------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (indicatief)	2011	2012	2013	2014
-----	-----------	-----	--------	---------------------------------	------	------	------	------

Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad

Werk & Inkomen

33	Stadspas	pm	250		250			
----	----------	----	-----	--	-----	--	--	--

Leefomgeving

34	Brandweer: maatregelen Oosting/Alders	2,0	140		70	70		
35	Brugbediening	pm	100	0	50	50		
36	Verruiging grote groen gebieden.		835	300	535	0		
37	verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder		80		80			

Wonen

38	Hypotheek-gemeente-garanties		25	25				
39	Platform GRAS		20	20				
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma		500	250	250			
41	Groninger Woonkwaliteit		100	100				

Onderwijs

42	Beëindiging subsidie de Jonge onderzoekers		360		160	200		
43	Afschaffen schoolzwemmen	1,0	225			225		

Welzijn

44	Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatsch. Ontwikkelingen	pm	1.700		500	1.200		0
----	--	----	-------	--	-----	-------	--	---

Gezondheid

45	Uitvoering Wmo	pm	875	320	365	190		0
45.1	WMO: eigen bijdrage (4.6 tm 4.10)		750					
45.2	WMO: Het verschuiven van het aandeel HH2 naar HH1 (hulp bij het huishouden)		125					

Sport, Cultuur, Welzijn

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
46	Beëindigen subsidiërelaties met instellingen.		500	500			
47	Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR		25	25			
48	Verminderen subsidie Martiniplaza		400	200	200		
Totaal Voorzieningen		3,0	6.135	995	3.005	2.135	0

Financieel/ Technische maatregelen

49	Anders afschrijven		3.440	2.580	200	330	330
49.1	Afschrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages		300				
49.2	verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware		260				
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen		800				
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA		200				
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde		400				
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen		1.480				
50	taakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering		100	100			
51	ISV middelen		2.500	1.250	1.250		
52	Afstromen van te verwachten positief resultaat Wmo		1.900	1.900			
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	pim	1.000	400	200	200	200
54	Subsidie Groningen Airport Eelde		265			265	
55	Areaaluitbreiding HVD/OCSW 3 jaarschrijven		300	100	100	100	
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010		990	990			
57	Werkwijze communicatie		30				30
58	Bijdrage erfpachterreinen		90	90			
Totaal Financieel/ Technisch		0,0	10.615	7.410	1.750	895	560

Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

59	Gehandicaptenparkeerkaart		75		35	40	
60	Woonwagens		35				35
61	Verkeerskundige toets bouwvergunningen		70				70
62	Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen		120		60	60	

nr.	Maatregel	Fte	Bedrag	Besparing per jaar (indicatief)				
				2011	2012	2013	2014	
63	taakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht		315	315				
64	Publiek rechtelijke tarieven hogere dekingsgraad		1.000	300	400	300		
65	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW		210		210			
65.1	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW		100					
65.2	Verhogen inkomsten bij de Muziekschool		110					
66	Leges DIA		100	100				
66.1	Beperken kostenloze huwelijken		50					
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen		50					
67	Overige aanpassingen tarieven		100	50		50		
67.1	Verhoging Logiesbelasting		90					
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.		10					
68	Verhogen OZB		4.000	4000				
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO		100	25	25	25		
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie		50	50				
71	Meer werken voor derden		105		50	55		
Totaal inkomstenverhoging			0,0	6.280	4.840	780	530	130

Totaal	84,5	42.575	16.560	10.320	10.185	5.510
---------------	------	--------	--------	--------	--------	-------

Totaal Cumulatief			16.560	26.880	37.065	42.575
--------------------------	--	--	--------	--------	--------	--------

Recapitulatie						
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie	81,5	19.545	3.315	4.785	6.625	4.820
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad	3,0	6.135	995	3.005	2.135	-
Financieel/ Technische maatregelen	0,0	10.615	7.410	1.750	895	560
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten	0,0	6.280	4.840	780	530	130
Totaal	84,5	42.575	16.560	10.320	10.185	5.510

CONCEPT BEZUINIGINGSPAKKET 2011-2014

TOELICHTING OP DE VOORSTELLEN

3 juni 2010

1. Inleiding

In deze notitie lichten we het pakket aan bezuinigingsvoorstellen toe van in totaal 42,6 miljoen euro. De afwegingen die hieraan ten grondslag liggen hebben we toegelicht in de hierbij gaande aanbiedingsbrief.

Het bezuinigingspakket bestaat uit vier onderdelen.

- Bezuinigingen op en in de eigen organisatie.
- Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad.
- Financieel technische maatregelen.
- Verhoging van de gemeentelijke inkomsten.

Per onderdeel gaan we op de voorstellen in.

2.1 Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

De bezuinigingsvoorstellen voor de organisatie tellen op tot 19,5 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies.
- Efficiëncymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen.
- Efficiëncymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken.
- Verbeteren bedrijfsvoering en versobering personele voorzieningen.
- Besparen op/door dienstverlening externe.

CONCENTREREN OF SAMENVOEGEN GEMEENTELIJKE FUNCTIES

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen (2,8 miljoen euro, 32,6 fte +pm)

1.1 P&O functie. Op dit moment heeft iedere dienst de P&O beheerprocessen dienstspecifiek ingericht. Uniformeren en standaardiseren van de P&O beheerfunctie levert efficiëntievoordeel op en zorgt voor eenduidig kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de beheerwerkzaamheden. Door beheertaken te centraliseren kan het efficiëntievoordeel ook omgezet worden in het reduceren van het aantal fte. We denken dat we circa 20% van de formatie kunnen besparen. Dit betekent bij 34 fte's een besparing van 6,8 fte en 300 duizend euro. We verwachten dit in 2012 en 2013 te realiseren.

Door het adviesproces gemeentebreed in te richten, zoals bijvoorbeeld een centrale aanpak voor functiewaardering wordt verwacht dat een kleiner beslag wordt gelegd op de P&O adviesfunctie. Door dit soort adviestaken en het P&O beleid te centraliseren

kan het efficiëntievoordeel ook omgezet worden in 6,8 fte reductie. In totaal levert dit voor de P&O functie een formatiereductie op van 13,6 fte en 350 duizend euro.

1.2 Financiële functie Op basis van een bedrijfskundig onderzoek naar de financiële functie zien we reële mogelijkheden om op de financiële functie te bezuinigen. Het betreft: standaardisatie van processen en rapportages; een nieuw financieel systeem en concentratie van de financiële administratie. In samenhang hiermee is het mogelijk om ook op de kosten van planning en control en de administratieve organisatie te besparen. We willen hier 1 miljoen euro op besparen, waarbij het gaat om circa 16 fte. De invoering zal een lange voorbereidingstijd vragen. Daarom boeken we de besparing in vanaf 2014.

1.3 DIV functie Steeds meer werkprocessen binnen de gemeente worden gedigitaliseerd. Zolang dat nog niet voor alle werkprocessen geldt, betekent dit dat de DIV-functie nog te maken heeft met zowel een digitaal als een papieren archief. Concentratie van de DIV-functie is een serieuze optie, zodra de digitalisering van de primaire processen zijn afronding nadert. Verwacht mag worden dat in samenhang hiermee in kwantitatief opzicht personele besparingen mogelijk zijn. Hieraan verbinden we een taakstelling van 200 duizend euro, te realiseren in 2013 en 2014.

1.4 Communicatie functie Er zijn verschillende communicatieprocessen die op dit moment binnen alle diensten worden doorlopen. Door deze processen te concentreren kunnen we een besparing realiseren. Bijvoorbeeld door goedkoper en uniformer in te kopen en de huisstijluitingen te versoberen is winst te behalen. Jaarlijks wordt concernbreed naar schatting voor 500 duizend euro aan communicatieadviseurs ingehuurd. Door ondermeer vrijgekomen capaciteit bij de adviseurs (voortvloeiend uit concentratie van communicatieprocessen) onder te brengen in een concernbrede adviseurspool kunnen projecten, extra adviesklussen en vervangingen vanuit de interne pool worden ingezet. De inschatting is dat circa de helft van de kosten voor externe inhuur bespaard kan worden. In totaal willen we op de communicatiefunctie 650 duizend euro besparen.

1.5 Juridische functie Op dit moment is er nog geen bedrijfskundig onderzoek beschikbaar naar de Juridische Functie. We willen in het kader van de ontwikkeling PIOFACH-functies en het bezuinigingstraject een dergelijk onderzoek uit voeren. Op basis van een voorlopige inschatting worden op het gebied van juridisch advies de volgende bezuinigingsmogelijkheden aangedragen: besparing 10% van het budget voor het inkopen van juridisch advies en een besparing van 10% op juridische adviesformatie. Door het bezwaarschriftenproces efficiënter in te richten wordt ingeschat dat 5% van de kosten kunnen worden bespaard. Efficiencyverbetering kan gezocht worden in het efficiënter toedelen van het beoordelen van de bezwaarschriften en het nog meer afwegen van nut en noodzaak ten opzichte van de inzet van capaciteit voor de afhandeling van bepaalde bezwaarschriften.

Bij RO/EZ willen we via natuurlijk verloop twee fte JZ-academici vervangen door 2 juristen op HBO-niveau en de juridische adviesfunctie van de afdeling VGO verkleinen.

In totaal willen we op de juridische functie 300 duizend euro besparen.

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (1 miljoen euro, fte pm)

We willen besparen op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed door het management en beheer ervan te bundelen. Aandachtspunten daarbij zijn: technisch gebouwenbeheer/ onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken, gezamenlijke aanbestedingen. We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden om tot een beter en efficiënter organisatiemodel te komen. We willen hierop een bezuiniging realiseren van 1 miljoen euro. Het realiseren van de bezuinigingstaakstelling zal vanaf 2012 gefaseerd zijn beslag krijgen.

3. Organisatieontwikkeling (3 miljoen euro, fte pm)

In het collegeprogramma hebben we aangegeven dat we een aanpassing van de dienstenstructuur gaan voorbereiden. De basis daarvoor willen we in deze collegeperiode leggen. Om te beginnen stellen we een aantal grenscorrecties door. Daarmee is winst te behalen in het verbeteren van de dienstverlening (beleid en uitvoering), efficiency en effectiviteit. De verwachting is dat het dus beter en goedkoper kan.

De volgende structuurwijzigingen worden voorgesteld:

- wijkgewijswerken onderbrengen bij één dienst;
- het beheer openbare ruimte onderbrengen bij één dienst;
- beleidsfuncties HVD, OCSW, SOZAWE op het gebied van maatschappelijke ontwikkeling onderbrengen in één dienst.

Daarbij gaan we de primaire bedrijfsprocessen in de diensten stroomlijnen. Dit gaat over taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro.

4. Vorming van de directie stadstoezicht (185 duizend euro, fte pm)

4.1 Overlappende taakgebieden. Door de vorming van de directie stadstoezicht kunnen we een efficiencyvoordeel realiseren doordat taken van RO/EZ en de Milieudienst worden samengevoegd (110 duizend euro).

4.2 Vergunningen Daarnaast kan ook, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing worden gerealiseerd. Hiermee kunnen we 75 duizend euro besparen.

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (130 duizend euro, 2,7 fte)

5.1 Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib. We gaan bij de Milieudienst 15 duizend euro (0,5 fte) besparen door de inzameling van Olie-Water-Slib onder te brengen bij de afdeling afvalverwerking en samen te voegen met de inzameling van gevaarlijk afval.

5.2 Loket beheer en verkeer. Stadsbeheer en de Milieudienst hebben beiden een meldingenloket die elkaar, indien nodig, ondersteunen in de werkzaamheden. We willen ze fysiek samenvoegen zodat met minder personeel kan worden volstaan. Daarmee kan 50 duizend euro (1 fte) worden bespaard.

5.3 DIA en Bestuursdienst. Uit efficiency overwegingen verzorgt de DIA sinds jaren de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee kunnen realiseren bedraagt 65 duizend euro. Het betreft 1,2 fte.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6 Efficiency personeel en loonkosten (1,885 miljoen euro, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de P&O functie efficiënter maken.

- 6.1 We kunnen circa 1 miljoen euro besparen door de reguliere uitstroom van oud personeel te vervangen door relatief goedkoop jong personeel.
- 6.2 We willen de inhuur van uitzendkrachten beperken door binnen de eigen organisatie een vaste groep medewerkers onder te brengen in een uitzendkrachtenpool/projectleiderspool. Hiermee kan 0,5 miljoen euro worden bespaard.
- 6.3 We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) op het gebied van P&O beheer door de komende jaren meer en beter gebruik te maken van IT-toepassingen.
- 6.4 We gaan alleen nog salarisstroken naar medewerkers versturen als er een mutatie heeft plaatsgevonden (10 duizend euro).
- 6.5 Bij de DIA kunnen een aantal budgetten voor uitzendkrachten worden bespaard (130 duizend euro)
- 6.6 Bij de DIA en de MD schrappen we een aantal restantvacatures (195 duizend euro).

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (1 miljoen euro)

In de nominale compensatie die jaarlijks aan diensten wordt verstrekt wordt 0,68% over de loonsom vergoed voor compensatie van periodieken en dergelijke. Wij stellen voor deze vergoeding te verlagen tot 0,5% omdat een toenemend deel van de medewerkers op het maximum salaris zit.

8. Sturen op autonome uitstroom (525 duizend euro, 15 fte)

Op dit moment wordt ingeschat dat bij Sozawe 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen of waarvoor op dit moment al efficiencymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (600 duizend euro, 5,1 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiencymaatregelen circa 600 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

- 9.1 De dichtheid van kantoorwerkplekken (pc's en laptops) is in onze gemeente relatief hoog (4000 werkplekken op 3000 medewerkers). Voorgesteld wordt om het aantal werkstations gefaseerd met 500 stuks te verminderen. Het effect hiervan is 150 duizend euro.
- 9.2 Door een nieuwe telefonie-infrastructuur maken we een eind aan de situatie waarbij medewerkers zowel over een vast als een mobiel toestel hebben. Dit levert een bezuiniging op van 100 duizend euro.
- 9.3 Op het gebied van bedrijfsvoering kunnen we bij RO/EZ een besparing realiseren van 150 duizend euro. Het betreft huismeesterstaken, facilitaire zaken, informatievoorziening, DIV, Juridische Zaken, het wagenpark, mobiele telefoons en ICT.
- 9.4 Mede door de bezuinigingsoperatie zal het aantal werkplekken in de gemeente afnemen. Hierdoor kunnen we circa 100 duizend euro besparen.
- 9.5 Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we 100 duizend euro kunnen besparen.

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (200 duizend euro, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Op grond hiervan zal deze worden aangepast. Wij verbinden aan de uitwerking van deze aanpassing een taakstellend bedrag van 200 duizend euro.

11. Anders financieren programma SHV (340 duizend euro, fte pm)

Door in het reguliere beheerprogramma efficiënter te werken, kunnen activiteiten uit het programma Schoon Heel Veilig daarin worden meegenomen. Het gaat hier bijvoorbeeld over bewonerswensen (korte metten acties), verwijderen graffiti op niet-overheidsgebouwen en activiteiten uit het huiskamerproject. We schrappen de activiteiten niet, maar financieren ze via het reguliere beheerprogramma. Dit levert een besparing op van 340 duizend euro.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (280 duizend euro, 4 fte)

We gaan bekijken hoe we de werksoort Zelfstandigen/WWIK kunnen integreren in de nieuwe organisatie van Sozawe. Daaraan geven we een efficiëntietaakstelling mee. Daarnaast zullen we kritischer zijn bij de inzet van het product Zelfstandigen/WWIK omdat de kosten ervan vanaf 2010 in één budget (I-deel) zijn opgenomen.

13. Verlaging concernbijdrage aan de DSW (700 duizend euro)

De jaarlijkse concernbijdrage aan de DSW bedraagt vanaf 2011 ca. 3,8 miljoen euro. We willen het exploitatietekort van de DSW in de periode 2011-2014 verantwoord terugdringen. De DSW verwacht een positief dienstresultaat van 1,8 miljoen euro. Een deel van dit resultaat zal negatief beïnvloed worden door de bezuinigingsmaatregelen bij andere diensten, die daardoor minder gaan inkopen bij de DSW. Daarom stellen we voor de concernbijdrage gefaseerd, taakstellend te verlagen met 0,7 miljoen euro.

14. Efficiencytaakstelling RO/EZ (1 miljoen euro, fte pm)

Bij de dienst RO/EZ willen we kritisch kijken naar de taken, de werkwijze en de financiering van de werkzaamheden van de verschillende afdelingen. Deze verkenning willen we in 2010 uitvoeren. We willen hiermee een taakstellende bezuiniging realiseren van 1 miljoen euro.

15. Overige efficiency maatregelen (205 duizend euro, fte pm)

Voor enkele gemeentelijke taken zijn efficiency maatregelen uitgewerkt:

15.1 Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ) - Wegens technische ontwikkelingen kan de buitendienst van de Geografische Informatievoorziening met minder personeel, we besparen daarmee 55 duizend euro.

15.2 Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ) - het bureau woonwagenzaken samen met de woonschepenhaven, kermisterrein, Bruilwering en Beheer onconventioneel wonen, onderbrengen bij de afdeling wonen. De secretariaten kunnen daardoor worden gecombineerd. Dit levert een besparing op van 50 duizend euro.

15.3 Muziekschool (OCSW) - Als gevolg van een nieuwe CAO stijgt de komende jaren de normjaartaak van het personeel van de Muziekschool. Deze stijging zal zich de komende jaren stapsgewijs voordoen. Het aantal lessen dat een docent binnen de betrekkingssomvang kan geven stijgt daardoor. Dat betekent dat meer lessen kunnen worden gegeven tegen dezelfde kosten. Dit genereert extra inkomsten. Verder kan er door een andere aansturing bezuinigd worden op het management (50 duizend euro).

15.4 Daarnaast kan Samenvoeging van het Kunstencentrum en de Muziekschool in een nieuwe stichting mogelijk leiden tot besparingen in overhead en huisvesting. De Muziekschool is dan geen onderdeel van de gemeente meer. De overleg- en afstemmingsmomenten worden beperkt tot subsidieafspraken en verantwoording in het kader van de subsidierelatie. Voor wat betreft het onderdeel Muziekschool levert dit ten opzichte van de huidige situatie voordelen op. Bij de dienst OCSW zijn dan besparingen mogelijk bij de ondersteunende afdelingen (50 duizend euro).

16. Minder wethouders (320 duizend euro, 2,5 fte)

De Bestuursdienst heeft in 2006 extra budget ontvangen voor één bestuursadviseur, één secretaresse, één halve woordvoerder en bijkomende kosten. Nu er weer 5 voltijd wethouders zijn kan dit extra budget weer vrijvallen. Dit levert 320 duizend euro op.

17. Griffie (400 duizend euro, 2 fte)

De griffie heeft al voor 300 duizend euro aan voorstellen uitgewerkt. Het betreft onder andere lagere accountantskosten, formatiereductie en verlaging van enkele budgetten van de raad en de griffie. Daarnaast vragen wij de raad en de griffie nog voor 100 duizend euro aan aanvullende voorstellen uit te werken om een evenredige bijdrage te leveren aan de bezuinigingstaakstelling.

18 Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (- 4,1 miljoen euro)

18.1 *Risico's*. Het realiseren van de interne efficiencymaatregelen is geen makkelijk opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het nu geschetste niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met 500 duizend euro.

18.2 *Weglekeffecten*. Bij de geselecteerde maatregelen bij de bedrijfsvoering lekt een deel weg naar tarieven, projectbudgetten en verrekeningen met derden. Dit telt op tot ongeveer 3,6 miljoen euro. Dat is niet erg, want het leidt het tot een "goedkopere overheid" voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing valt lager uit. We hebben deze correctie nog niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (160 duizend euro, 2,0 fte)

Het (groot) onderhoud en beheer van het maatschappelijk vastgoed (sociaal-culturele en welzijnaccommodaties) van de dienst OCSW wordt verzorgd door de afdeling Accommodatieplanning en Vastgoed. Door beheer en (groot) onderhoud over te dragen naar één of meerdere corporaties ontstaan efficiency voordelen. Corporaties beschikken al over een ingerichte organisatie voor beheer en onderhoud van vastgoed. Deze voordelen vertalen zich in een kleinere inzet in fte's. We denken dat er nog verdere besparingsmogelijkheden door het eigendom van het vastgoed juridisch over te dragen. Daarover gaan we in gesprek met corporaties.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (115 duizend euro, 1,7 fte)

Wanneer een klant het niet eens is met een besluit van de gemeente, dan bestaat de mogelijkheid om hiertegen bezwaar aan te tekenen. De onafhankelijke commissie voor de

bezwaar en beroepsprocedures blijft in dit voorstel bestaan. De ambtelijke advisering en voorbereiding van deze commissie willen we uitbesteden.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (50 duizend euro, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk. Dit efficiënter gebruik leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie van de huidige voorzieningen, maar voorkomt noodzakelijke kosten in verband met de uitbreiding van bestaande accommodaties.

22. Martiniplaza / SB/OP (200 duizend euro, pm fte)

Wij willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmaatschappij Schouwburg/ Oosterpoort van OCSW en de Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (200 duizend euro, 2,4 fte)

De stad heeft een eigen ombudsinstituut. Veel andere gemeenten zijn aangesloten bij de ombudsman in den Haag. Als wij dat ook doen, dan is er een besparing op de ombudsfunctie te realiseren. We willen dit in 2014 realiseren. Het huidige budget van het ombudsinstituut bedraagt ca. € 260.000.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENINGN

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (3,5 miljoen euro, pm fte)

Besparingsmogelijkheden zien wij op het gebied van aanbesteden (nieuwe productgroepen/ verlenging contractduur); contractbeheer (versobering/standaardisatie; betere naleving; betere sturing en uitputting contracten; sturen op budgetten); stroomlijning organisatie (centrale aanpak en verbreding door samenwerking met derden).

Dat betekent dat de kaders waarbinnen inkoop zich voltrekt verder moeten worden aangescherpt. Besparingsmogelijkheden zien we vooral door bij aanbestedingen scherper te sturen op de te stellen eisen en waar mogelijk in te steken op een soberder en meer gestandaardiseerd eisenpakket eventueel in combinatie met budgetsturing. We gaan ook een centralere en meer gecoördineerde aanpak invoeren.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (300 duizend euro)

25.1 Wij verwachten dat het budget Wet Gedeeltelijk Arbeidsongeschiktheid structureel met 260 duizend euro kan worden verlaagd vanaf 2011. Het budget was in 2009 975 duizend euro, hierop is 300 duizend euro in mindering gebracht voor de invulling van bezuinigingen 2007-2010. Voor uitvoeringskosten van de WGA resteert er dan nog 415 duizend euro.

25.2 In de begroting van de Milieudienst is 150 duizend euro opgenomen voor projecten in het kader van meester-gezel constructies en/of plaatsen van mensen, die verder afstaan van de arbeidsmarkt. Door gebruik te maken van vacatureruimte en in te leveren op de ambities kan hierop 40 duizend euro worden bezuinigd.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (3,06 miljoen euro, 4,3 fte +pm)

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot veel voorstellen die we hier hebben samengevoegd.

Om te voorkomen dat er ongelijkheid tussen medewerkers ontstaat, zullen wij de organisatie opdragen de voorstellen voor alle diensten op een gelijke wijze te normeren en uit te werken. Daaraan hebben we een extra taakstelling verbonden.

- Het betreft o.a. beperken verkoop verlof; budgetverlaging wachtgeldverplichtingen; schrappen onbetaald verlof; verlagen budget inhuur derden; budgetverlaging representatie; korting op het V&O-budget; afschaffen bedrijfsfitness; beperken inzet Huishoudelijke Dienst; beperken of schrappen van de catering faciliteiten, zoals koffie/thee en lunches bij vergaderingen; besparen op kosten bedrijfskantines en beperken of afschaffen personeelsuitjes.
- Bij de DIA zijn ook enkele besparingen uitgewerkt op de budgetten bij de afdelingen Facilitaire Zaken, Treasury en Belastingen.
- Daarnaast willen we de budgetten beperken voor inhuur externen en voor de “flexibele schil” Dat is het deel van de formatie in de begroting waarvoor diensten geen medewerkers in vaste dienst hebben aangesteld, maar beschikbaar houden voor tijdelijk personeel, om daarmee flexibel in te kunnen spelen op fluctuaties in de werkzaamheden.

27. Programma BoSs (300 duizend euro)

Door kritisch door het programma BoSS (bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en stad en stadhuis) te lopen willen we 0,3 miljoen euro van de beschikbare 4,2 miljoen euro vrijmaken. Het resterende budget is o.a. nodig om de komende jaren de nodige projecten te realiseren voor de bezuiniging op de PIOFACH-functies. Deze projecten komen vooral tot stand vanuit het programma BoSs.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik gezinsbode (150 duizend euro)

Sinds juni 2009 kunnen gemeenten ervoor kiezen bekendmakingen (o.a. kap- en bouwvergunning) via het internet openbaar te maken. Jaarlijks wordt voor circa 380 duizend euro uitgegeven aan het inkopen van ruimte bij de Gezinsbode. Door bekendmakingen en algemene verplichtingen via het internet (als primair kanaal!) aan te bieden hoeven we minder advertentieruimte in te kopen. Hiermee kunnen we jaarlijks een besparing van naar schatting 150 duizend euro realiseren.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (200 duizend euro)

Het concern heeft 0,5 miljoen euro beschikbaar voor onvoorzien uitgaven voor initiatieven uit de stad. Door de definitie voor de kosten die uit dit budget gedekt mogen worden aan te scherpen, moet het mogelijk zijn om het benodigde budget met 0,2 miljoen euro terug te brengen.

30. Brandweer: duikploeg (500 duizend euro, fte pm)

De Brandweer Stad heeft een duikploeg die ook het westelijk deel van de regio bedient. De veiligheidsregio heeft daarnaast de beschikking over een duikploeg in Delfzijl. Ook is er een duikploeg in Emmen. We willen deze taak in regionaal verband anders organiseren.

We gaan daarvoor samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken en/of kijken naar uitbestedingsmogelijkheden. We willen hiermee een bezuiniging van 500 duizend euro realiseren.

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de H&OG (300 duizend euro, pm fte)

Het Dagelijks Bestuur van de H&OG heeft een proces opgestart dat moet leiden tot een bezuinigingstaakstelling voor GGD, Crisismanagement en de Regionale Brandweer. Dat proces zal in het voorjaar 2010 leiden tot besluitvorming. Vooralsnog boeken we hiervoor een bezuiniging in van 300 duizend euro.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG (40 duizend euro, pm fte)

De HVD heeft 2 Officieren van Dienst Geneeskundig. Eén gefinancierd door de H&OG (waaraan Stad via een bijdrage per inwoner meebetaald) en één door de Stad. Omdat het een regionale functie betreft horen beide functionarissen gefinancierd te worden vanuit de H&OG. De Stad draagt dan alleen via de H&OG-regeling bij aan de 2 Officieren. Dit levert een besparing op van 'tweederde functionaris'.

2.2 Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

WERK & INKOMEN

33. Stadjerspas (250 duizend euro, pm fte)

De Stadjerspas wordt veel gebruikt door mensen met een laag inkomen en overige inwoners die er een vergoeding voor betalen. Per saldo draagt de gemeente jaarlijks ca 550 duizend euro bij de kosten. We stellen voor een nieuwe opzet van de Stadjerspas uit te werken met een hogere graad van kostendekkendheid dan nu het geval is. Daarbij zal o.a. gekeken worden naar de organisatorisch opzet, versobering van de marketingactiviteiten en een andere doelgroepbenadering. We willen de stadjerspas vooral inzetten voor de doelgroepen die de pas nodig hebben. Verwacht wordt dat de kosten met deze maatregelen structureel met een bedrag van 250.000 euro kunnen worden verlaagd.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (140 duizend euro, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie is na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook is toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventiemedewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor. We denken dat we door scherper te prioriteren, nog steeds adequaat en verantwoord kunnen handhaven.

35. Minder personeel brugbediening (100 duizend euro, fte pm)

We gaan de mogelijkheden onderzoeken voor de invoering van venstertijden voor de brugbediening in de stad. Het idee is dat we dan met minder personeel toe kunnen. Daarbij gaan we ook kijken naar de invoering van bruggeld, net zoals veel andere steden hebben. In totaal willen we hiermee circa 100 duizend euro gefaseerd bezuinigen.

36. Verruiging grote groen gebieden (835 duizend euro)

Het is mogelijk op het beheer van grote groen gebieden te bezuinigen door ze te onderhouden als bos. Eventuele voorzieningen die in het gebied aanwezig zijn, zoals speelvoorzieningen, worden verwijderd en elders gebruikt. Langs wegen, fiets- en wandelpaden worden stroken van +/- 3 meter wel onderhouden. Dit geldt ook langs percelen van derden. Een oppervlakte van 110 ha. zal op deze wijze worden beheerd.

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (80 duizend euro)

Elke Stadsdeelbeheerder heeft een vrij budget om snel te kunnen inspelen op kleine wensen van burgers. Gezien de noodzakelijke bezuinigingen vinden we het verantwoord een 30% van dit budget te korten.

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (25 duizend euro)

Gemeenten in Nederland hebben geen achterwachtverplichting meer bij nieuwe hypotheekgaranties. Daardoor kan de bijdrage aan de voorziening claims gemeentegarantie vervallen. Oude gemeentegaranties blijven wel gegarandeerd.

39. Platform GRAS (20 duizend euro)

De huidige subsidie aan het Platform Gras loopt tot en met 2011. We stellen voor daarna de subsidie te verlagen met 20 duizend euro. We denken dat het platform GRAS met de nog beschikbare subsidie een goed programma voor stedenbouw en architectuur kan realiseren.

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (500 duizend euro)

Het stadsdeelbudget bedraagt op dit moment 2 miljoen euro en wordt besteed aan wijkgericht werken (600 duizend euro), participatie (70 duizend euro), wijkveiligheid (50 duizend euro) en wijkvernieuwing (1,28 miljoen euro). Het programma wordt gefinancierd uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Het betreft een incidenteel budget. We stellen voor het budget met 500 duizend euro te verminderen, 250 duizend in 2011 en 500 duizend vanaf 2012.

41. Groninger Woonkwaliteit (100 duizend euro)

We willen de inzet van middelen nieuw beleid 2007 Groninger Woonkwaliteit beëindigen. Er zijn verschillende bedragen gereserveerd voor deze post (100 s in 2007 100s in 2008 en 2x 100 i). De meeste middelen zijn ingezet voor o.a. het energiebesparingen bij sociale huurwoningen. De 100 duizend euro structureel uit 2007 werden en worden niet ingezet voor dat doel en kunnen daarom vrijvallen.

ONDERWIJS

42. Beëindiging subsidie de Jonge onderzoekers (360 duizend euro)

De Jonge onderzoekers bieden een binnen- en buitenschools aanbod van techniekeducatie aan kinderen en jongeren. In relatie tot het reguliere onderwijs vinden wij dit niet een noodzakelijke voorziening. We stellen daarom voor de subsidie aan de Jonge Onderzoekers te beëindigen.

43. Afschaffen Schoolzwemmen (225 duizend euro, 1 fte)

Een steeds groter deel van de kinderen leert op steeds vroegere leeftijd zwemmen. Een groot deel (circa 70%) van de kinderen kan zwemmen op het moment dat op de basisschool het schoolzwemmen wordt aangeboden. Dit zwemonderwijs wordt grotendeels buiten schooltijden verzorgd en door de ouders bekostigd. De noodzaak voor schoolzwemmen als basisvoorziening is daarmee vervallen. We stellen daarom voor het schoolzwemmen af te schaffen. We bezuinigen niet het gehele bedrag. We willen 225 duizend euro blijven reserveren voor een vorm van zwemmen buiten de schooluren voor mensen die dat niet zelf kunnen betalen. De scholen zullen de zwemuren met andere bewegingsuren moeten invullen. Ook daarvoor reserveren we deze middelen.

WELZIJN

44. Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (1,7 miljoen euro, pm fte)

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1 % van het totale budget. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (875 duizend euro)

45.1 De gemeente Groningen vraagt in vergelijking met andere gemeenten voor minder voorzieningen een eigen bijdrage van de gebruikers. Wij willen dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. We houden de voorzieningen in stand, maar we gaan voor meer voorzieningen een inkomensafhankelijke bijdrage vragen. Hiermee willen we een bezuiniging realiseren van 750 duizend euro. We denken dan met name aan woonvoorzieningen. Daarnaast willen we onderzoeken of we meer voorzieningen tot algemeen gebruik kunnen verklaren. Deze laatste maatregel hebben we vooralsnog niet ingeboekt, we gaan dit eerst goed onderzoeken.

45.2 In de gemeente Groningen is de verhouding tussen de HH1 (kortweg schoonmaak) en HH2 (schoonmaak en regie) 65%-35%. De afgelopen jaren is gebleken dat we kunnen besparen door de regels preciezer toe te passen. De komende jaren gaan we hiermee door, waardoor het mogelijk is om 5% te verschuiven van HH2 naar HH1 in deze verhouding. Omdat HH1 goedkoper is dan HH2 levert dit een besparing op van 125 duizend euro.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (500 duizend euro)

We zijn voornemens 500 duizend euro te besparen op subsidies voor instellingen. Voor bestaande subsidierelaties wordt vastgesteld wat het effect voor de burgers (en vooral sociaal zwakke groepen) is als de relatie wordt heroverwogen of de subsidie wordt verminderd. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van efficiencyverbetering binnen en tussen instellingen.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (25 duizend euro)

We verwachten hogere inkomsten bij de Werkmaatschappij Sport en Recreatie te kunnen realiseren door de (energie)kosten nog beter door te berekenen aan degene die de kosten volgens gangbare opvatting moet dragen en door de dienstverlening aan derden door te berekenen aan degene die de dienst ontvangt.

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (400 duizend euro)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. Met de huidige activiteitenmix is het nog niet mogelijk zonder subsidie te functioneren. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten. Op basis van nader onderzoek naar het benodigde weerstandvermogen en de financiële slagvaardigheid van de Martiniplaza willen we de subsidie verminderen.

2.3 Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (3,44 miljoen euro)

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (100 duizend euro)

De reserve Bodemsanering is bedoeld voor de financiering van claims/schadegevallen/risico's van (grote) bodemsaneringsprojecten en voor de kosten voor personeel, juridische toetsen, archiefonderzoek en automatisering. Jaarlijks vindt een toevoeging plaats ter grootte van 427 duizend euro, bedoeld om de reserve op peil te houden. We stellen voor de jaarlijkse toevoeging te reduceren tot 327 duizend euro.

51. ISV middelen (2,5 miljoen euro)

We ontvangen de komende vier jaar in totaal ca. 36 miljoen euro aan ISV middelen. De afgelopen jaren was er steeds sprake van vrijval waaraan we in het fysieke programma andere bestemmingen hebben gegeven. Daarom zetten een deel van het toekomstige ISV-budget in, om al bestemde gemeentelijke incidentele middelen voor fysieke projecten vrij te spelen. Daarmee kan de inzet van middelen voor nieuw beleid worden beperkt.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (1,9 miljoen euro)

De afgelopen jaren heeft de uitvoering van de Wmo (inclusief de Wvg) steeds een voordelig resultaat opgeleverd van een paar miljoen euro. We verwachten dat daarvan op voorhand een bedrag van 1,9 miljoen euro op bezuinigd kan worden zonder dat de burger daar nadeel van ondervindt. Mocht dit tot onaanvaardbare effecten leiden dan wegen wij deze keuze opnieuw af.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (1 miljoen euro, pm fte)

We willen onze bijdrage aan het peuterspeelzaalwerk (evenals de kinderopvang) verminderen. Gebleken is dat het gebruik ervan in de praktijk lager is dan verwacht. We gaan daarom onderzoeken hoe we met minder middelen deze voorziening de komende jaren gaan invullen. Daarbij zullen we de nota *Kansen voor jonge Kinderen* en de inspraakresultaten daarvan betrekken. We denken dat we 1 miljoen euro op deze voorziening kunnen besparen.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (265 duizend euro)

Als de baanverlenging is gerealiseerd, zijn we zijn voornemens net als de provincie, afhankelijk van de toekomstige businesscase, de subsidie aan Groningen Airport Eelde met 265 duizend euro te verminderen. Dit voorstel zullen we samen met de provincie verder uitwerken.

55. Areaaluitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (300 duizend euro)

In het begrotingskader is jaarlijks cumulerend een ton opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitlegebieden te kunnen dekken bij de diensten OCSW en HVD. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van 4 ton beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. We willen eerst dit beschikbare budget aanspreken en zetten daarom de komende eerste drie jaarschijven in voor de bezuinigingen.

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (990 duizend euro)

Van de concern bezuinigingen in de periode 2007-2010 is een deel ingezet voor het opvangen van risico's. Van deze risicobuffer kan vanaf 2011 990 duizend euro vrijvallen en worden benut voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling 2011-2014.

57. Werkwijze communicatie (30 duizend euro)

Door communicatie activiteiten over projecten beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren.

58. Bijdrage erfpachtterreinen (90 duizend euro)

We realiseren een besparing van 90 duizend euro door het vervallen van de erfpachtsituatie op het Zaagmulderwegterrein.

2.4 Verhoging van de gemeentelijke inkomsten.

59. Gehandicaptenparkeerkaart (75 duizend euro)

We willen de gehandicaptenparkeerkaart in rekening gaan brengen bij gebruikers of ten laste brengen van het WMO-budget.

60. Woonwagens (35 duizend euro)

We willen 35 duizend euro bezuinigen op woonwagens in de stad. We zullen daarvoor een aantal maatregelen onderzoeken, zoals individueel bemeterd waterverbruik, het controleren van de WOZ-waarde, huurharmonisatie en huur per vierkante meter.

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (70 duizend euro)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (120 duizend euro)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. Dit willen we realiseren door het betaald parkeren gebied uit te breiden, door middel van een stadsdistributie-tarief en door reclame-uitingen meer te belasten.

63. Taakreductie en verandering: vegen uit riolrecht (315 duizend euro)

Op basis van onderzoek blijkt dat meer kosten van het vegen van de straten toegerekend kan worden aan het onderhoud van riolen. We kunnen nog een bedrag van 315 duizend euro extra onder brengen bij de riolrechten. Dit levert een bezuinigingsmaatregel op ter hoogte van 315 duizend euro.

64. Publiek rechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (1 miljoen euro)

Recent zijn de gemeentelijke tarieven doorgelicht. Daarbij is geconstateerd dat niet alle publiek(en) privaatrechtelijke tarieven volledig kostendekkend zijn.

Wij gaan onderzoeken welke tarieven kunnen worden verhoogd en willen daaraan een taakstelling verbinden van 1 miljoen euro.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (210 duizend euro)

65.1 We willen de tarieven en entreegelden bij gesubsidieerde instellingen en werkmaatschappijen verhogen. Met de extra inkomsten wordt rekening gehouden bij het vaststellen van de subsidie aan de instelling cq. het toegestane tekort van een werkmaatschappij wordt daarmee verminderd. Per saldo resteert een hogere opbrengst van 100 duizend euro.

65.2 We stellen voor bij de Muziekschool extra opbrengst van 110 duizend euro te realiseren met de volgende maatregelen. We willen de lesgelden verhogen voor het volgen van muziekonderwijs, er moeten meer winstgevendende activiteiten worden georganiseerd, we willen een cafégedeelte inrichten en uitbaten en we gaan geen gesubsidieerde activiteiten voor volwassenen meer uitvoeren.

66. Leges DIA (100 duizend euro)

66.1 Beperken kostenloze huwelijken - De huidige regeling gaat uit van max. 5 kostenloze huwelijken per week. Hier wordt vrijwel geen gebruik gemaakt. We willen dit terugbrengen naar het wettelijke minimum van 2 en daarbij deze huwelijken niet meer in het Stadhuis te laten verrichten maar in de speciale balie bij de afdeling publiekszaken (cf model administratief huwelijk).

66.2 Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen - Indien burgers buiten de pektijden verlenging van hun reisdocumenten aanvragen dan wordt hiervoor een korting gegeven. Daarnaast hanteren we ook een lager tarief bij rijbewijzen op aanvraag.

In de praktijk blijkt dat van deze kortingen weinig gebruik wordt gemaakt. We willen daarom beide kortingsregelingen afschaffen.

67. Overige aanpassing tarieven (100 duizend euro)

67.1 Logiesbelasting – Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensaties verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van het concern. De 3 jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro.

67.2 GGD verhoging van de leges - De GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen) heeft extra formatie gekregen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Volendam en Enschede. Deze formatie wordt ingezet voor advisering bij het Centraal Meldpunt Evenementen (afgeven vergunningen voor honderden evenementen in de stad per jaar). Door middel van een verhoging van de leges voor evenementen met ca. 10 duizend euro (een verdubbeling t.o.v. het huidige niveau) kunnen we deze formatie doorberekenen.

68. Verhogen OZB (4 miljoen euro)

Gezien onze bezuinigingstaakstelling ontkomen we niet aan een verhoging van de OZB opbrengst. Het vorige college heeft berekend dat er een OZB verhoging van 5 miljoen euro mogelijk is. We kiezen er voor om de verhoging te beperken tot 4 miljoen euro, omdat we ook rekening willen houden met mogelijke rijksbezuinigingen die onze burgers en bedrijven raken.

De verschillende efficiencymaatregelen binnen de eigen organisatie leiden tot lagere tarieven voor de burgers, waaronder de afvalstoffenheffing en rioolrechten. Dit effect telt op tot 1,3 miljoen euro, waardoor de lasten in totaal met 2,7 miljoen euro stijgen. De gemiddelde jaarlijkse woonlasten per inwoner stijgen hierdoor éénmalig met 3 euro. Dit is 2 euro minder dan we in het collegeprogramma aankondigden.

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (100 duizend euro)

Bij de vakdirectie Facilitaire Dienstverlening wordt actief gekeken of bij de omliggende gemeenten resp. regionale instellingen gerichte diensten kunnen worden aangeboden. We verwachten dat we hiermee 100 duizend euro aan extra inkomsten kunnen realiseren.

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (50 duizend euro)

Bij de vakdirectie Facilitaire Dienstverlening wordt actief gekeken of bij de omliggende gemeenten resp. regionale instellingen gerichte diensten kunnen worden aangeboden. We verwachten dat we hiermee 50 duizend euro aan extra inkomsten kunnen realiseren.

71. Meer werken voor derden (105 duizend euro)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken (zoals nu bijvoorbeeld voor Grootegast gebeurt en het uitvoeren van de woningmarktmonitor ten behoeve van de regiovisie) verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren.